

**ASI och Ubåt - ett system för att
beskriva problemprofiler och
utvärdera insatser i missbruksvård**

Bakgrund

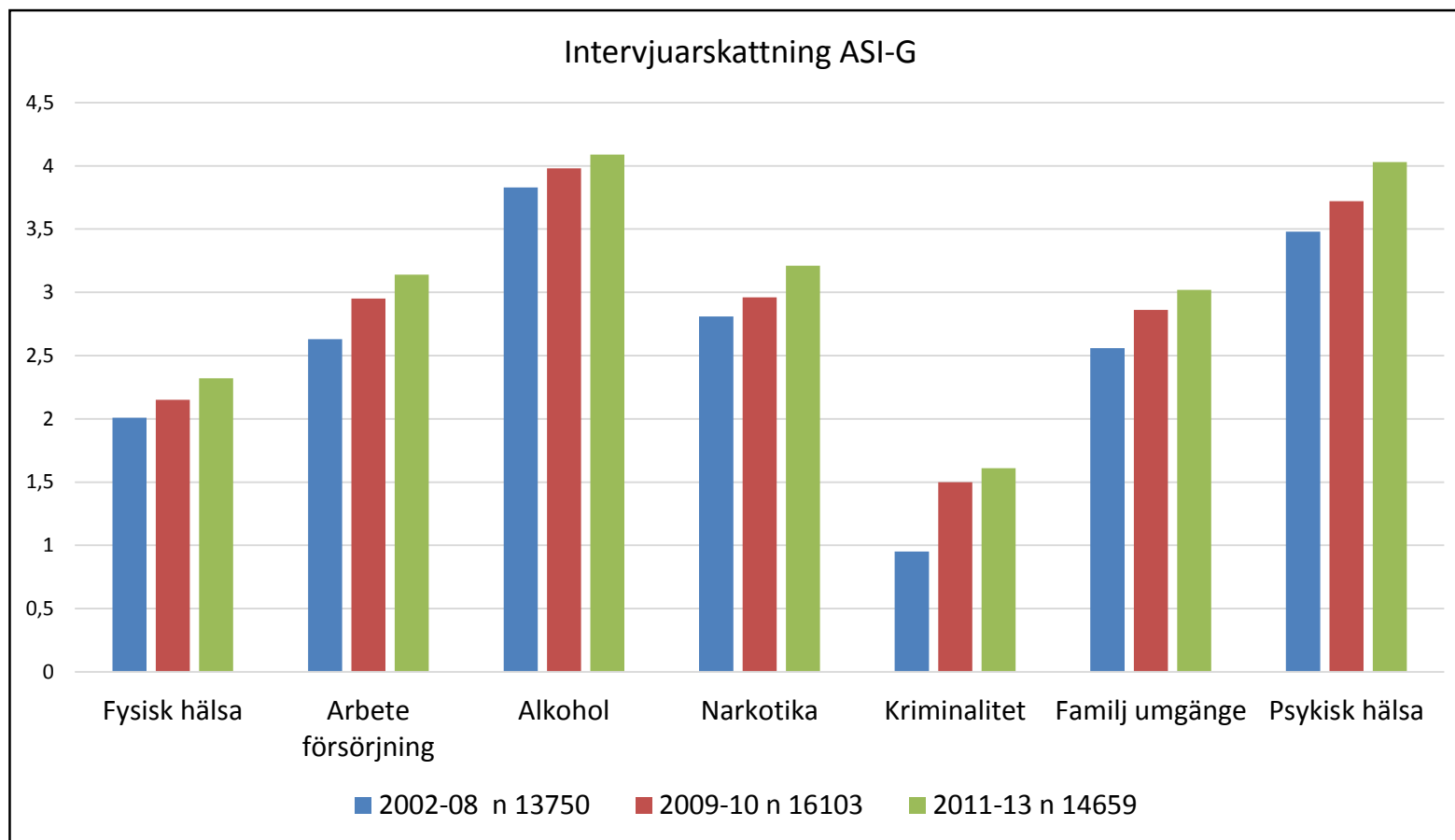
- Forskningsprojektet "Referensmaterial till ASI" samlade in data från 50 enheter 2005-2008.
- Databasen ASI08, bestående av 14000 intervjuer, analyserades i en rapport till Missbruksutredningen 2011
- Nu arbetar A&A tillsammans med R&K för att ta fram dagsaktuella resultat och datoriserade rapporter för återkoppling till mer än 200 missbruksenheter (Net-analys)

Ett exempel på hur ASI-databasen kan användas för att belysa frågor av allmänt intresse:

t.ex. Har missbruksklienternas problem ökat eller minskat under de senaste 10 åren?

- De kommuner som medverkar i Net-analys har gett oss tillåtelse att sammanställa data på gruppnivå för kvalitetssäkring och återkoppling på verksamhetsnivå. Vi kan därför göra en del sammanställningar som är av allmänt intresse och inte bara förse de medverkande enheterna med resultat för sin egen enhet.
- Se Net-analys för exempel på verksamhetsrapporter
- För att se om det finns några trender i missbruksutvecklingen utnyttjar vi ASI-data sedan 2002.
- Vi bloggar våra resultat och nyheter i Ubåtsnytt. Se hemsidan: <http://ubat.rabekobberstad.se>
- Endast forskningsprojekt får publicera i vetenskapliga tidskrifter

Intervjuarnas skattning av klienternas problemnivå och hjälpbehov har ökat under de senaste 10 åren

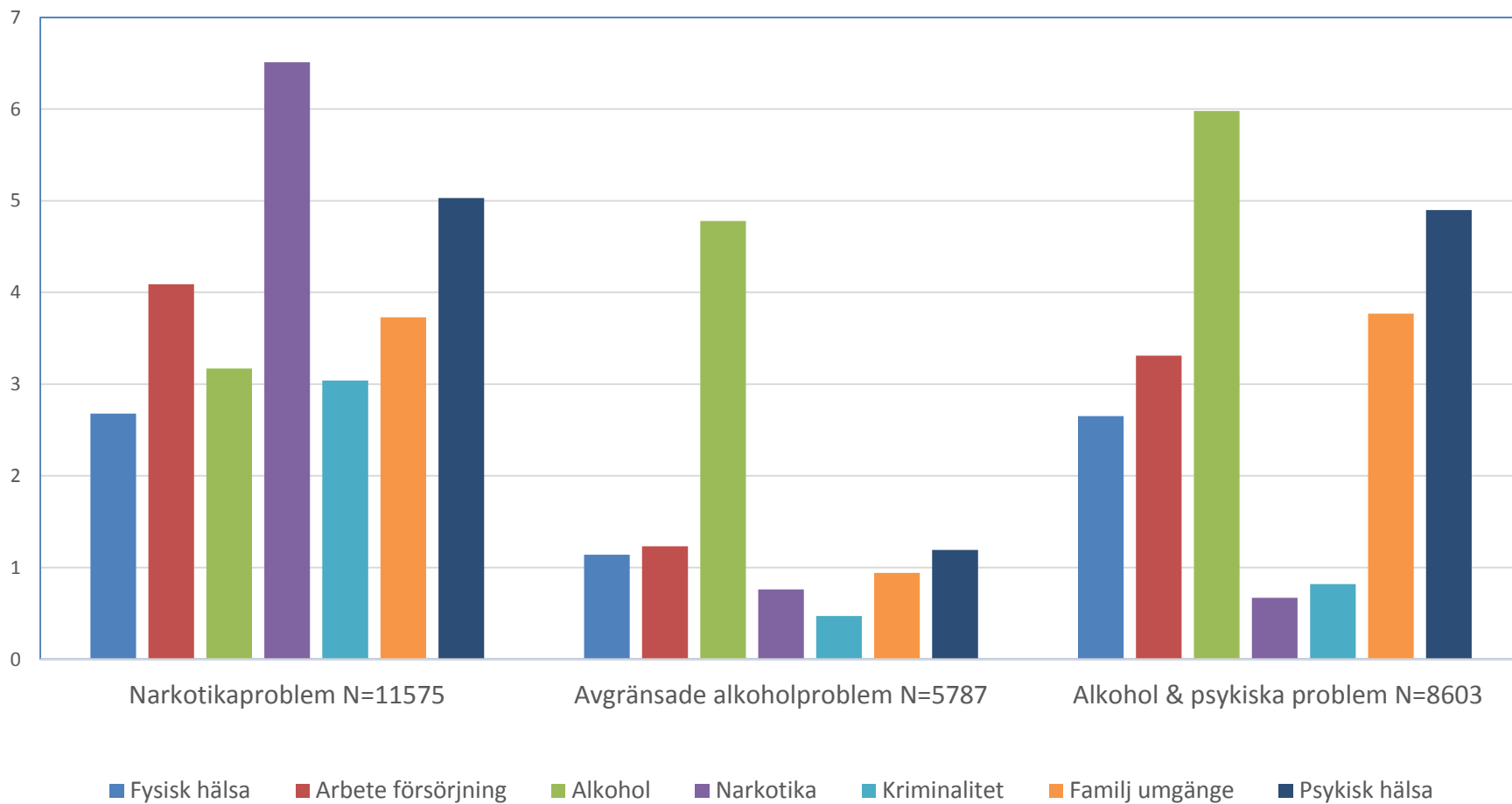

Tre missbruksprofiler

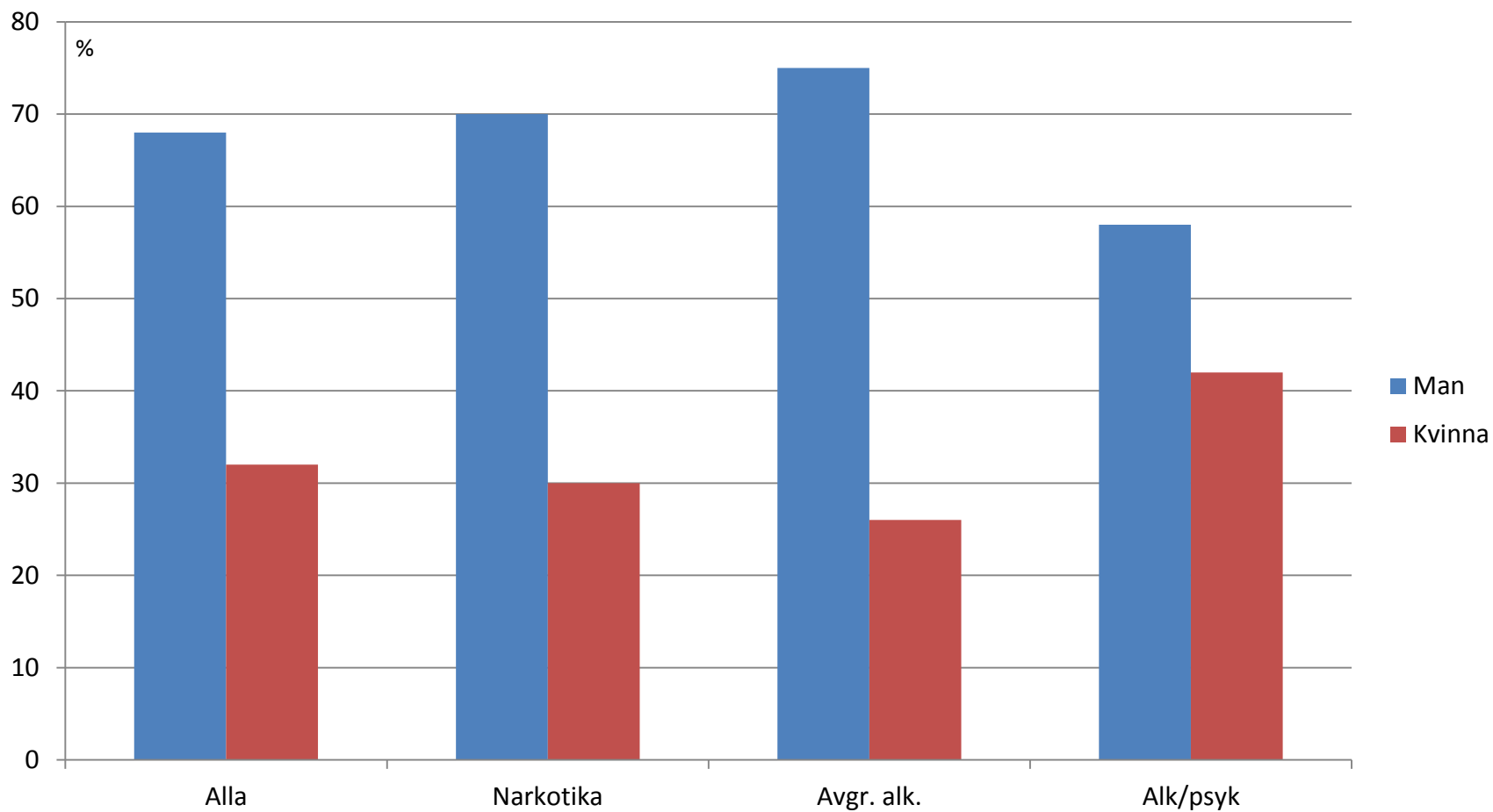
Ett huvudresultat i rapporten till Missbruksutredningen visade att klienterna kan delas in i tre olika och homogena profilgrupper baserat på deras problembild i intervjuarskattningarna.

1. Narkotikaprofil
2. Avgränsade alkoholproblem
3. Alkohol och psykiska problem

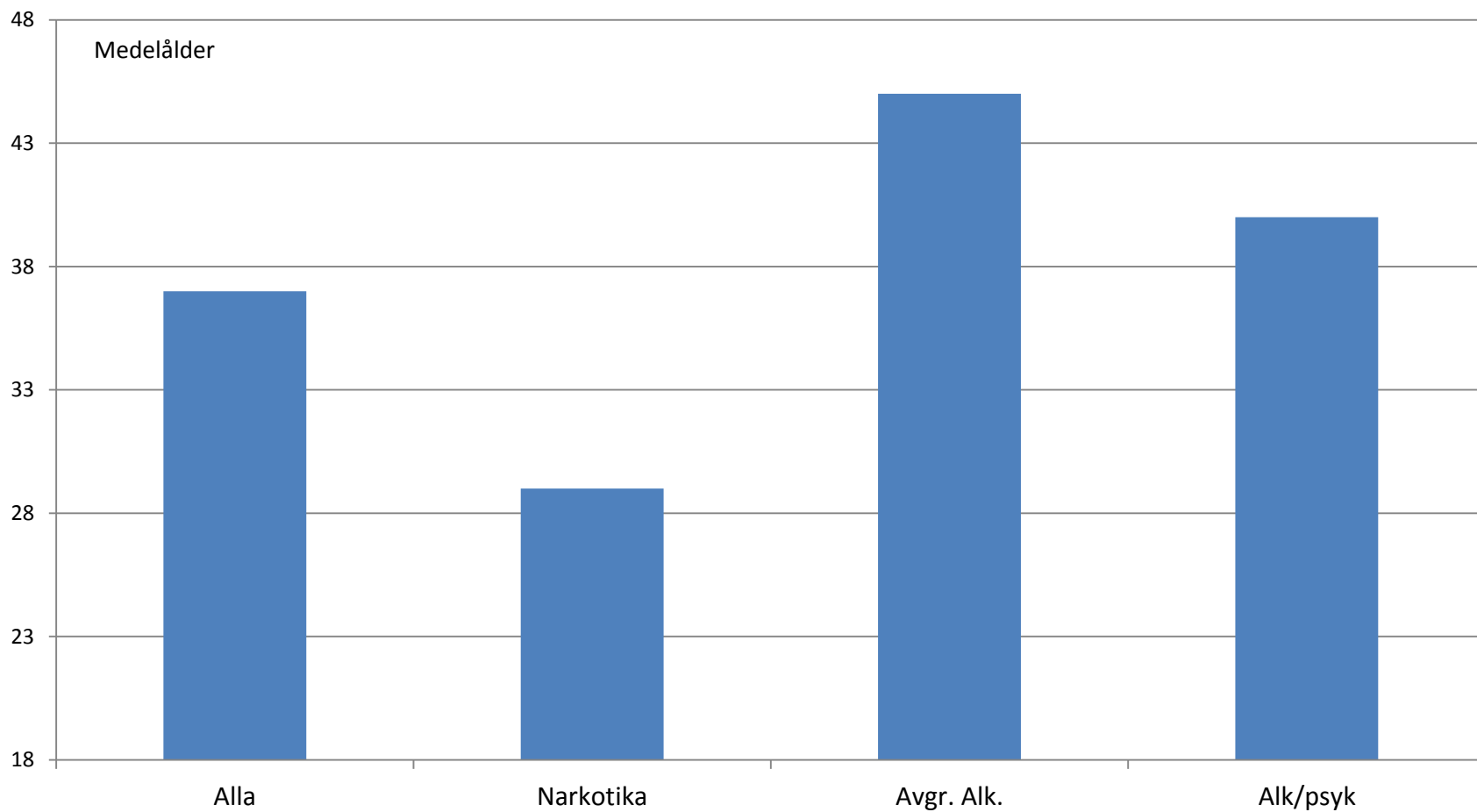
Missbruksprofiler: Intervjuarskattningar vid G (maj 2014)

Profilerna är olika avseende kön

Profilerna är olika avseende ålder

Samarbete med prof. Lena Lundgren, Boston och Umeå

Visade att profilerna i ASI08 skiljer sig i flera andra avseenden som kriminalitet, etnicitet, psykiska problem.

- Lundgren, Lena; et al. [Association between immigrant status and history of compulsory treatment in a national sample of individuals assessed for drug use disorders through the swedish public welfare system.](#) Substance Use & Misuse, vol 47, nr 1, sid 67-77, 2012
- Lundgren, Lena M; et al. [Beskriving av tre klientprofiler inom svensk missbruksvård.](#) Socialvetenskaplig tidskrift, vol 19, nr 3 / 4, sid 200-216, 2012
- Lundgren, Lena; et al. [Integrating addiction and mental health treatment within a national addiction treatment system: Using multiple statistical methods to analyze client and interviewer assessment of co-occurring mental health problems.](#) Nordisk Alkohol- og narkotikatidsskrift (NAT), vol 31, nr 1, sid 59-79, 2014

Frågeställningar i projektet

- Profilerna är centrala i projektet för att utvärdera åtgärder.
- Resultaten visar att profilerna har väldigt olika behov av hjälp och behandling.
- En fråga i projektet är om behoven tillgodoses i form av olika åtgärder.
- En annan fråga är om hjälpen är effektiv.

Hur besvaras frågorna?

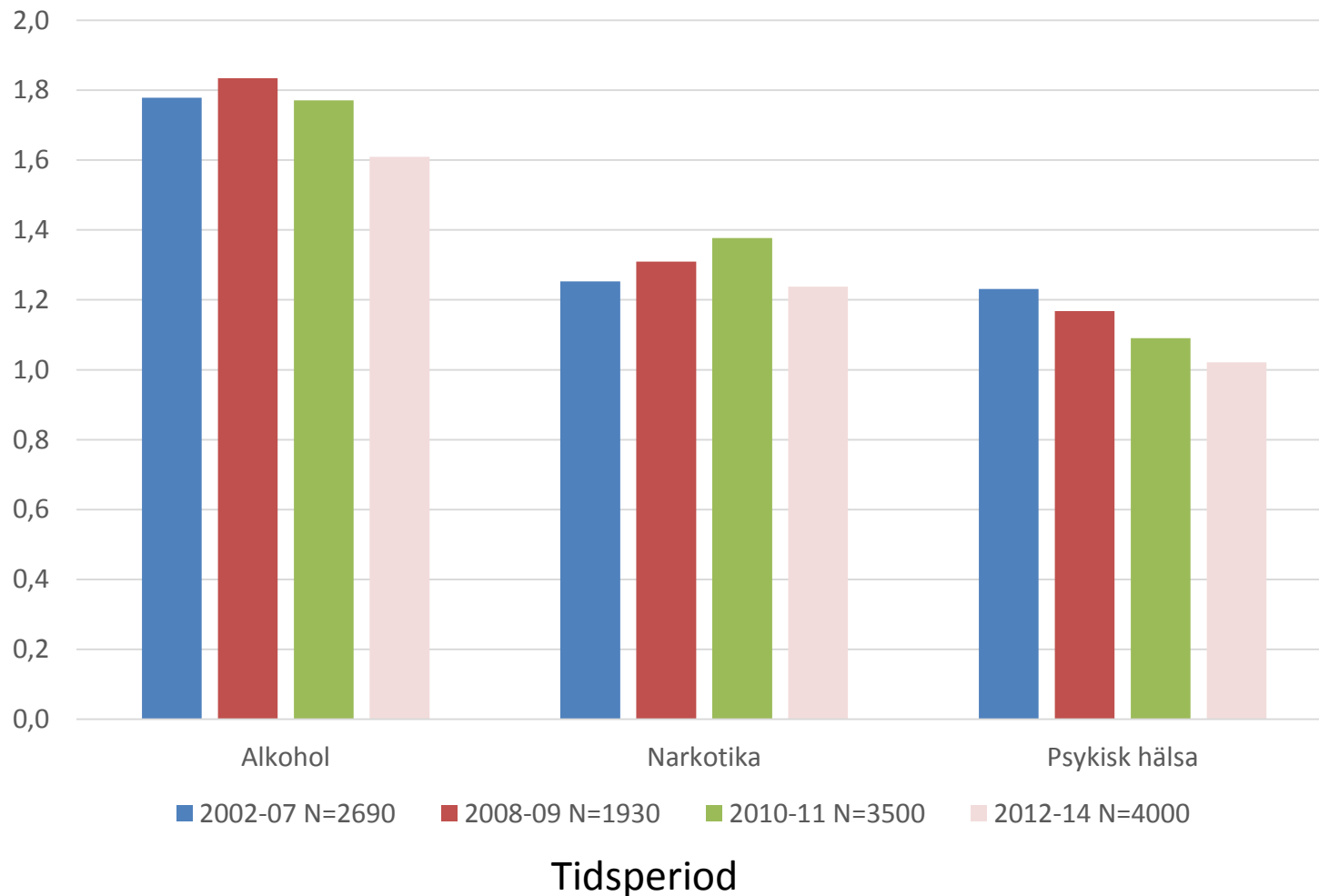
- Tillgodoses behoven?
Undersöks genom att se vilka åtgärder klienter i de olika profilerna får
- Är åtgärderna effektiva?
Undersöks genom att se hur klienternas problem förändras när de fått en åtgärd

Förändring / Effektmätning

- Vad vet vi om hur klienternas problem förändras mellan G och U, dvs. efter ca ett år?
- Eftersom klienternas problembild är olika i de tre profilerna kan man misstänka att problemen förändras olika mycket i de tre profilerna.
- Problemnivåerna har ökat under de sista 10 åren. Hur är det med förändringarna?

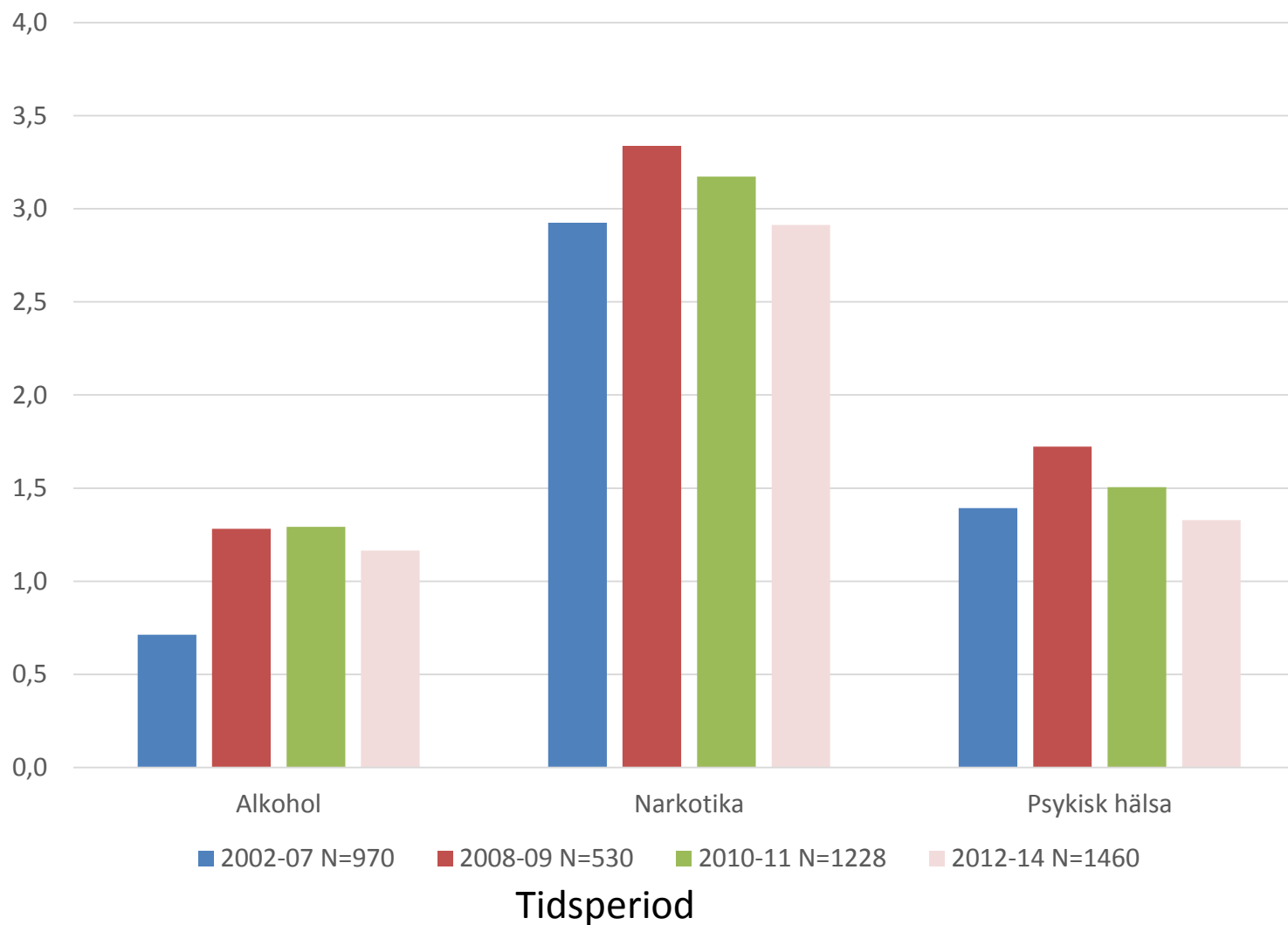
Uppföljning av resultat över en tioårsperiod. Förändring mellan G och U, ca ett år senare.

Alla uppföljda klienter sedan 2002

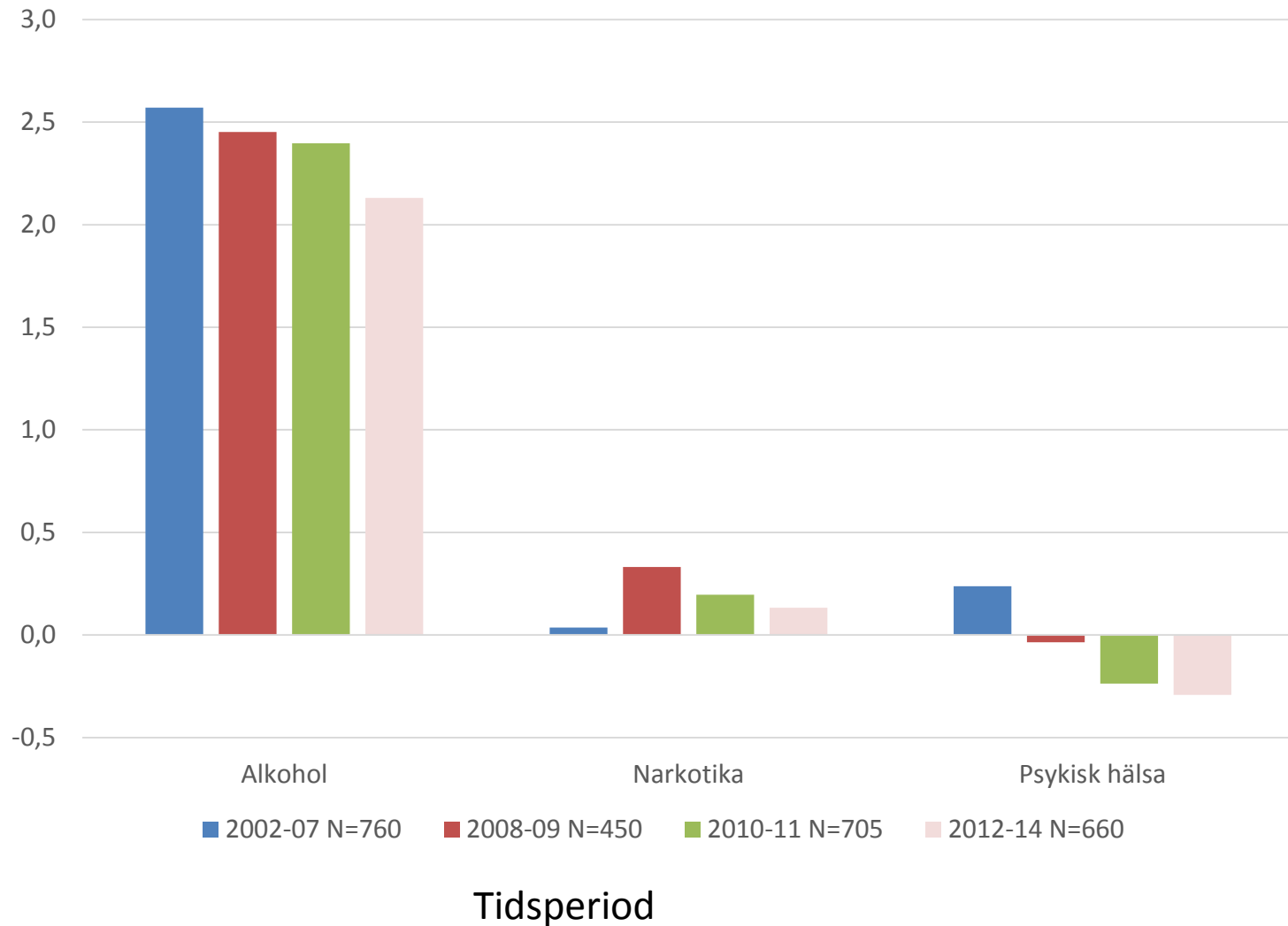
Profil: Narkotikaprofilen

Förändring mellan G och U, ca ett år senare.

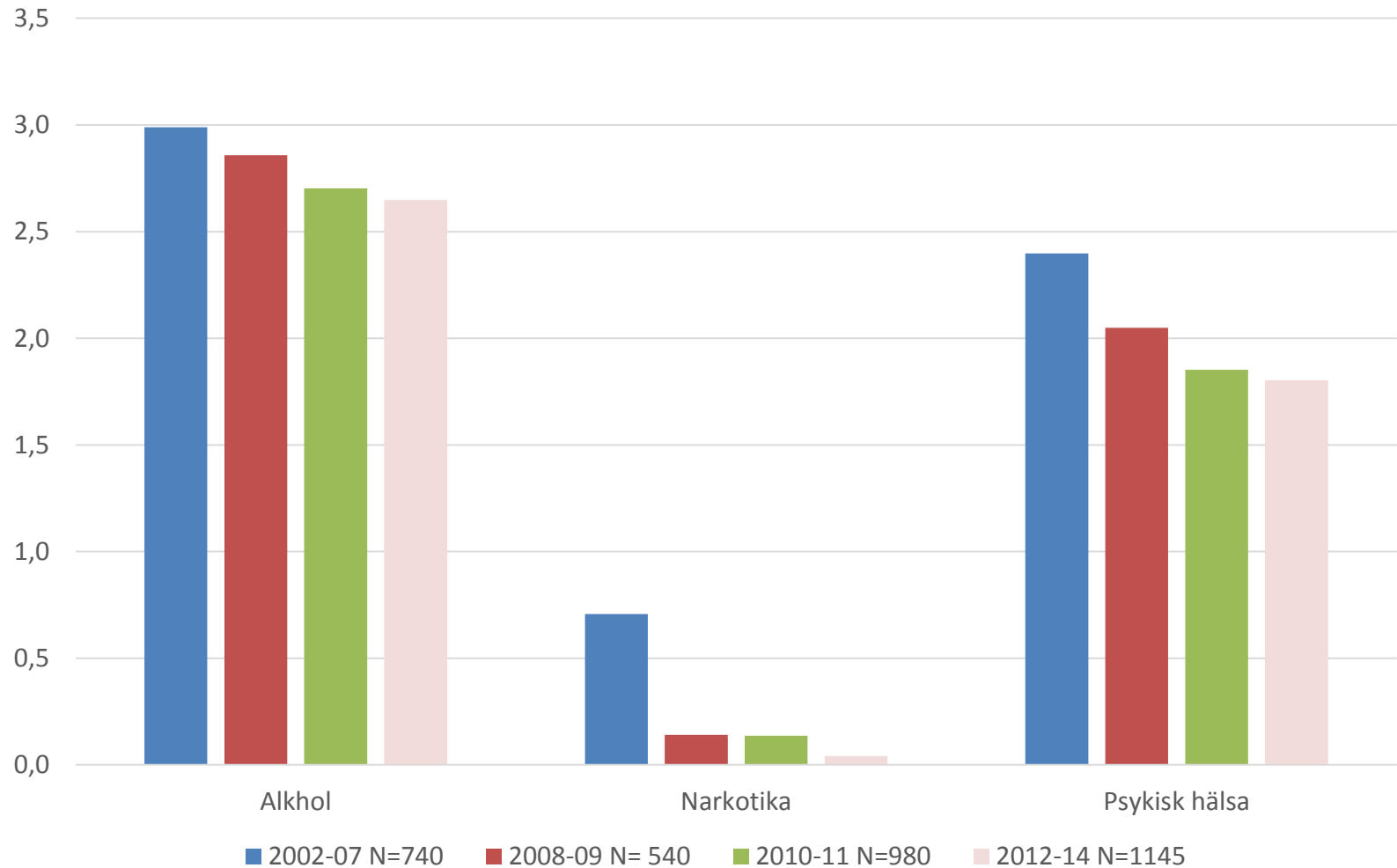
Profil: Avgränsade alkoholproblem

Förändring mellan G och U, ca ett år senare.

Profil: Alkohol och psykiska problem

Förändring mellan G och U, ca ett år senare.

Tidsperiod

Effektmätning: slutsats

- Förutsättningarna för förändring är väldigt olika mellan profilgrupperna. ”Har man lite problem så kan man inte bli så mycket bättre!”
- Effekter måste relateras till en relevant missbruksprofil.

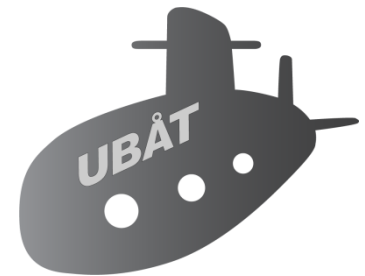
Men vilka åtgärderna är vet vi inte från ASI.

- Hur beskriver vi vad som görs för missbrukarna?
- ASI räcker inte till och därför skapade vi UBÅT

UBÅT

Uppföljning och Beskrivning av Åtgärder

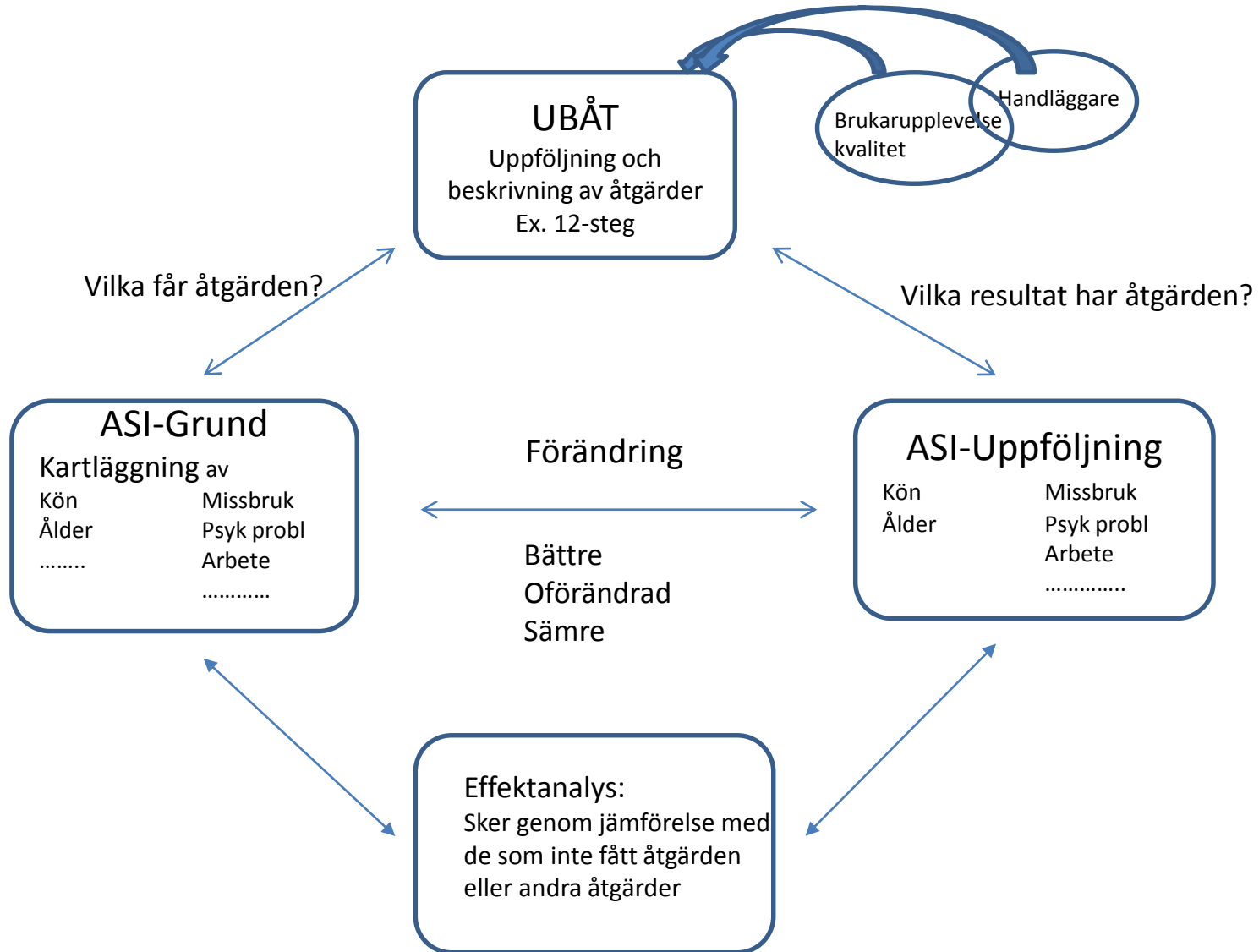
Bygger på Socialstyrelsens och Psykiatriska föreningens arbete med att kategorisera åtgärder

Visa Ubåt på nätet

ASI och UBÅT

Ett system för kartläggning, uppföljning och effektanalys
På grupp - verksamhetsnivå

UBÅT

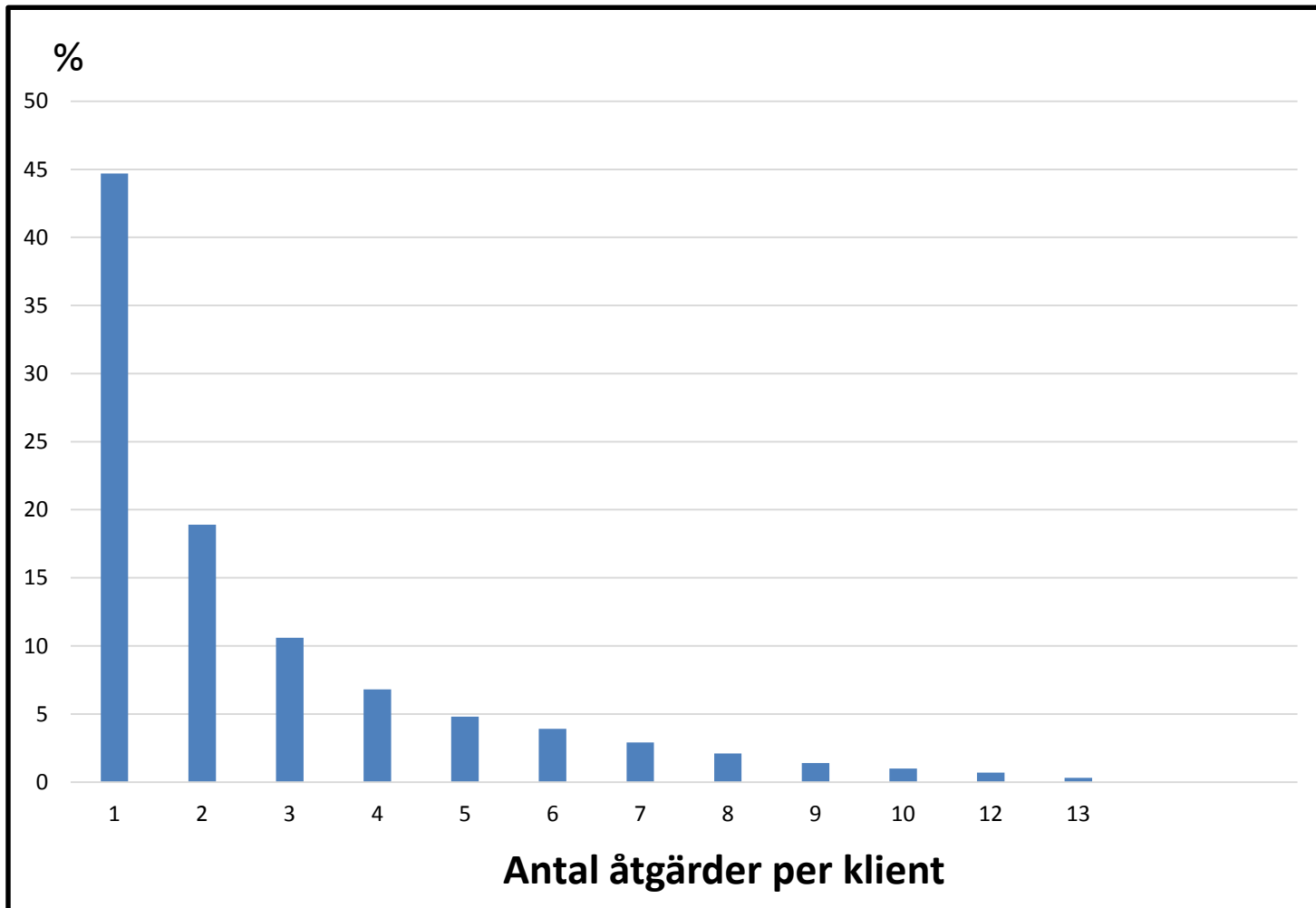
resultat från en testperiod på 1 år

32 Kommuner

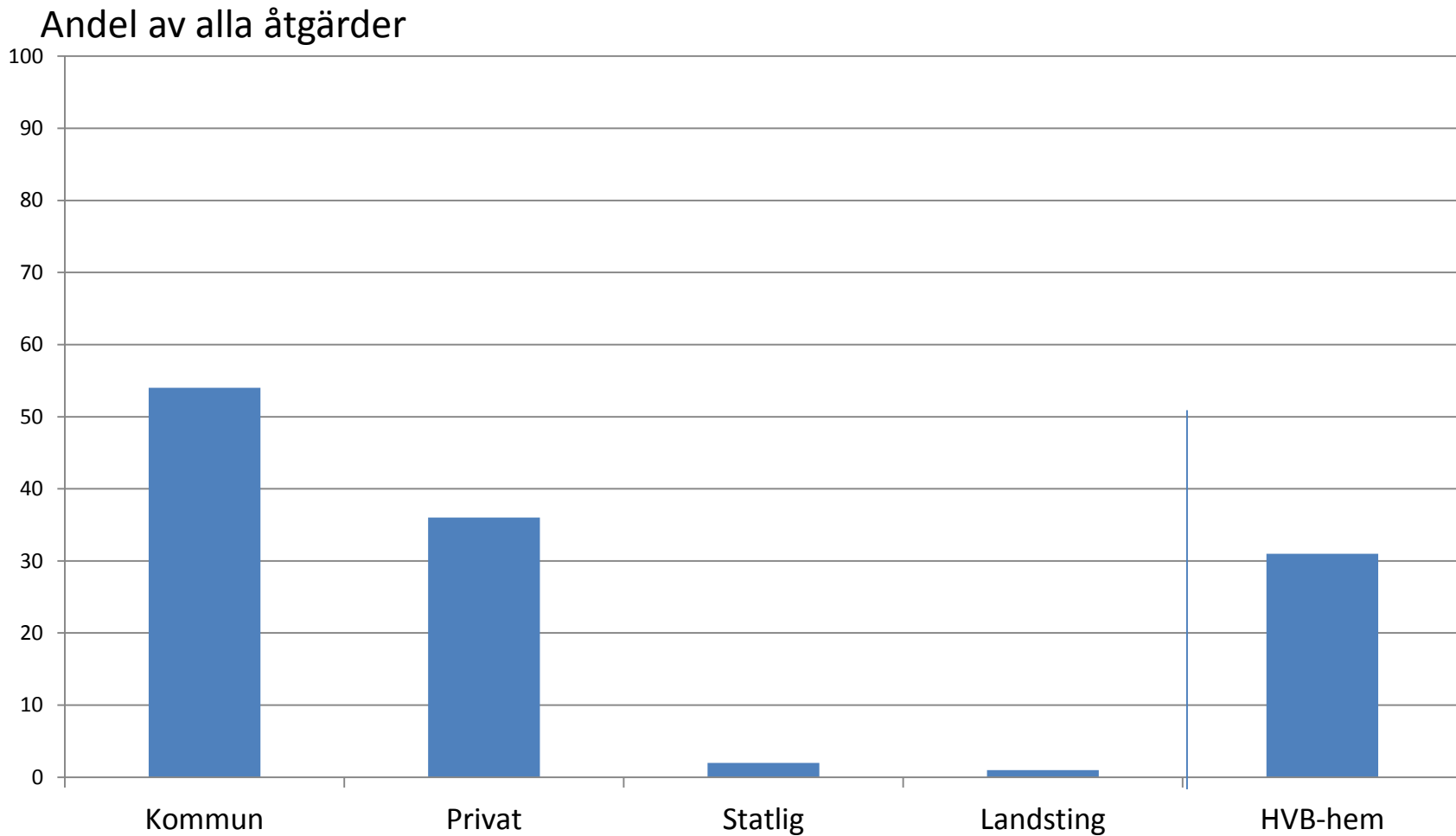
958 Åtgärder

416 Klienter

55 % av klienterna får mer än en åtgärd

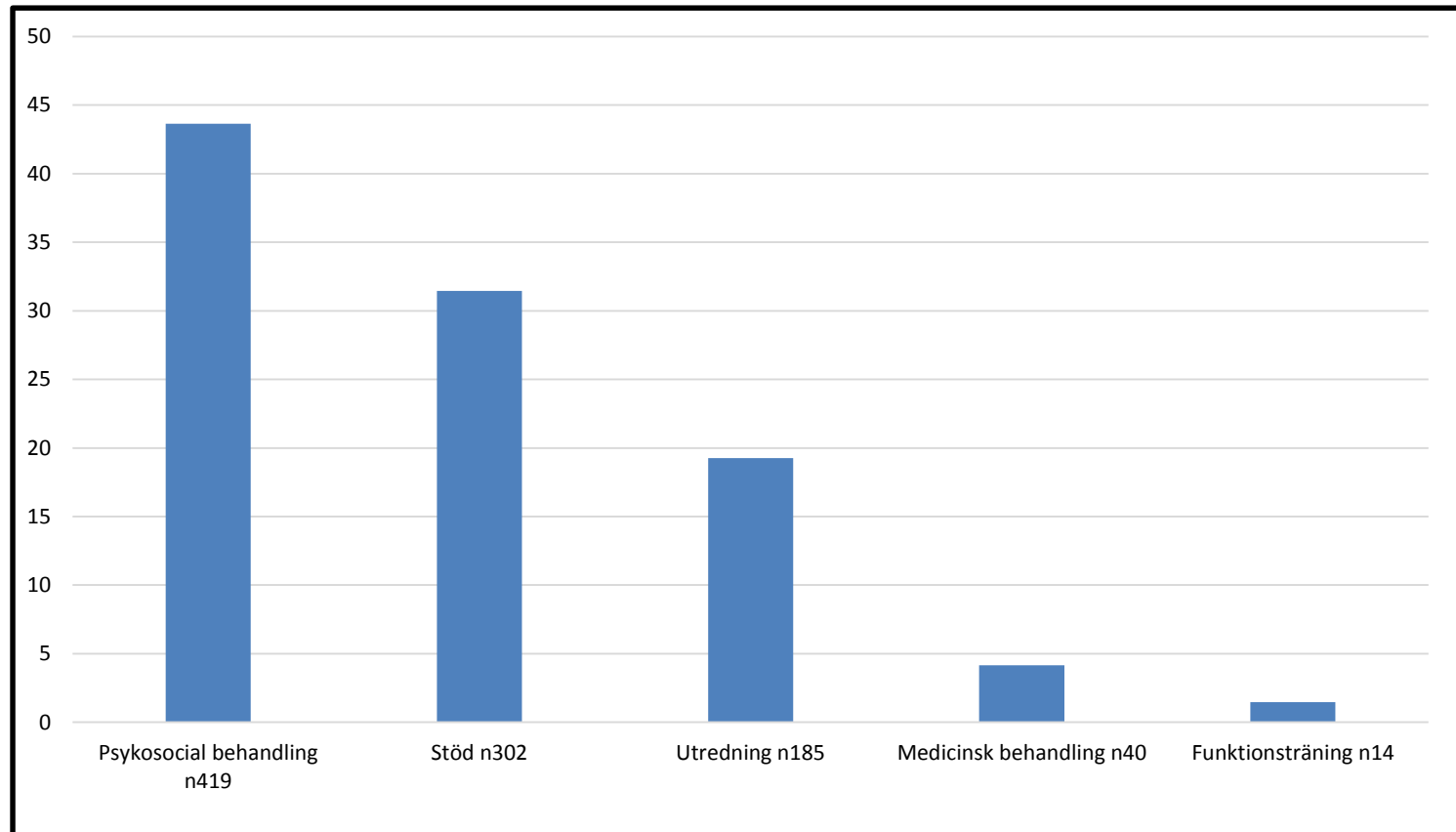
Typ av verksamhet där åtgärderna genomförs

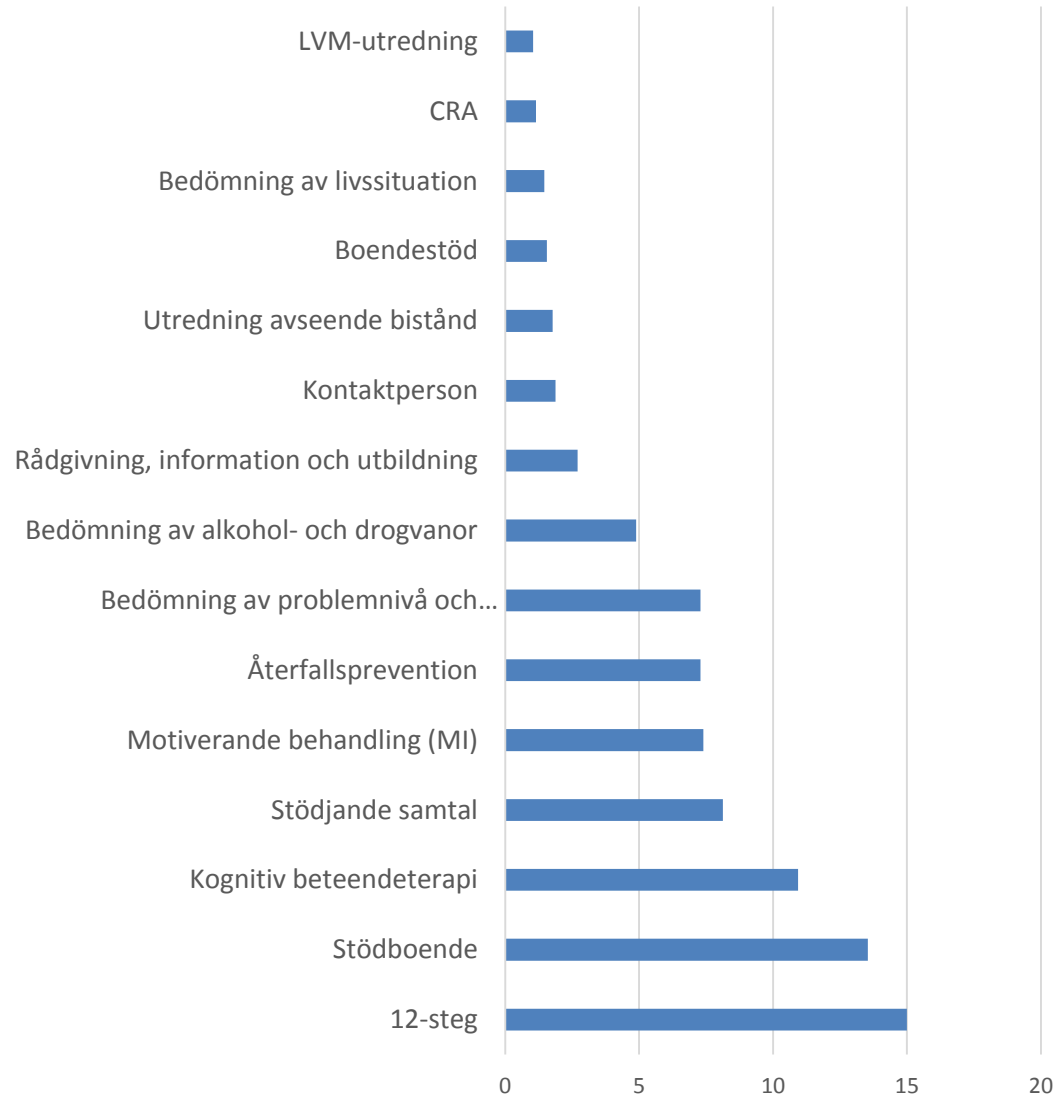
Åtgärder fördelade på huvudkategorier

Andel av alla åtgärder

Vanligaste enskilda åtgärderna

(% av alla åtgärder)

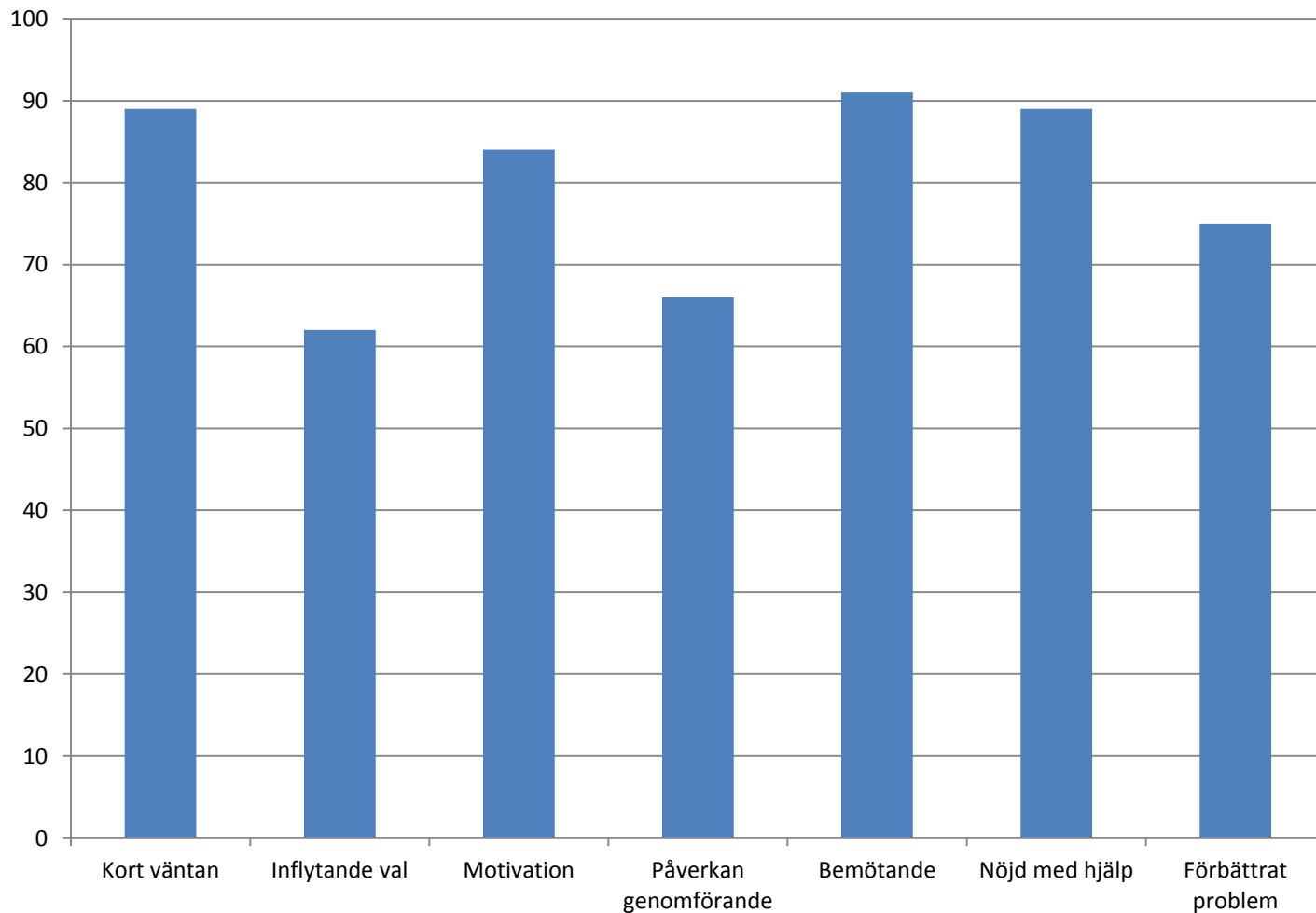
Brukar- och handläggarskattningar

- Skala mellan 1 och 10.
- 1-4 = låga skattningar
- 7-10 = höga/mycket höga skattningar.
- Vi visar procentandel av svaren som har höga/mycket höga skattningar.

BRUKARSKATTNINGAR av alla åtgärder

N=142 skattade åtgärder

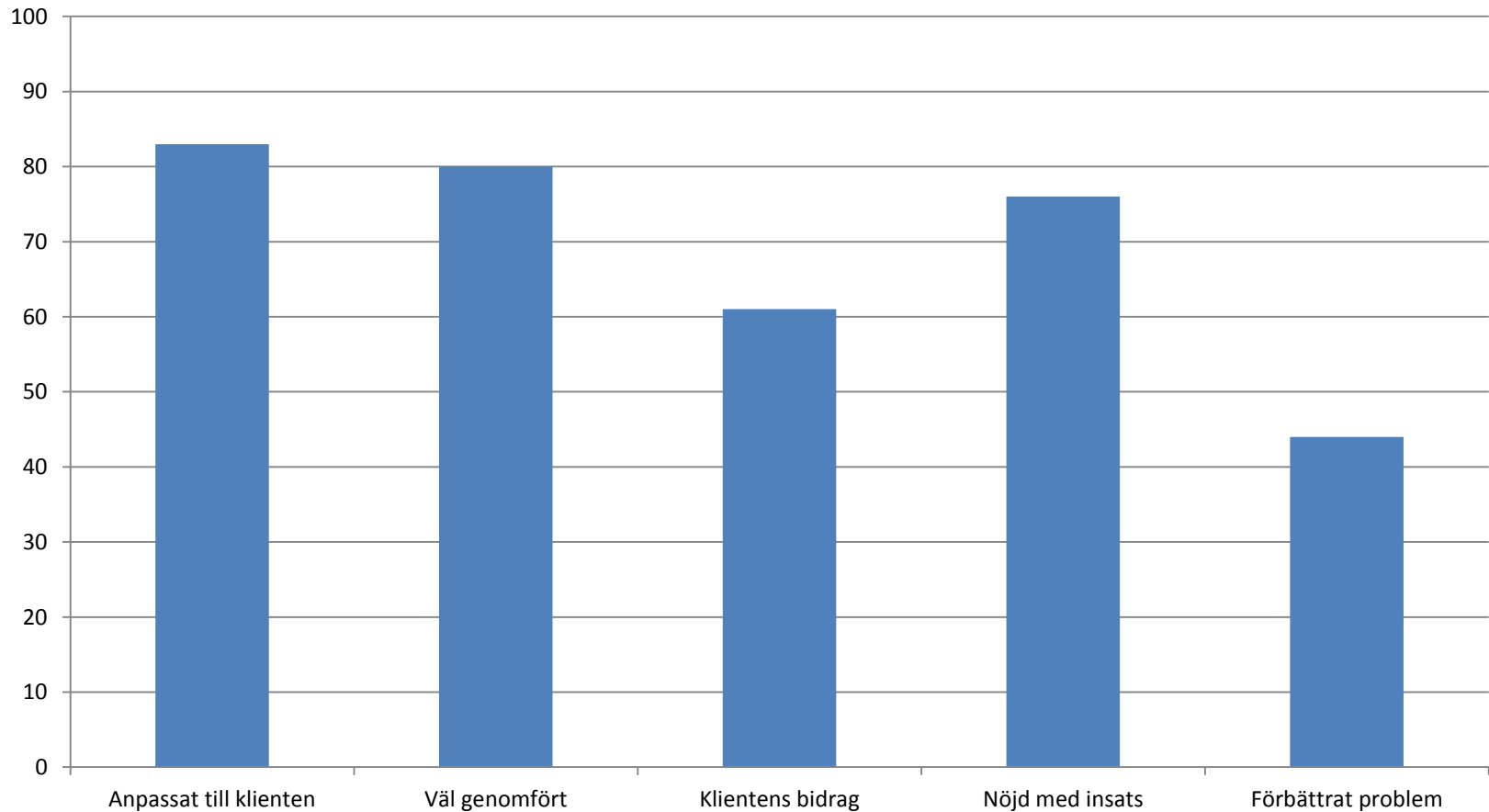
Andel höga/mycket höga

HANDLÄGGARSKATTNINGAR av alla åtgärder

N=237 skattade åtgärder

Andel höga/mycket höga

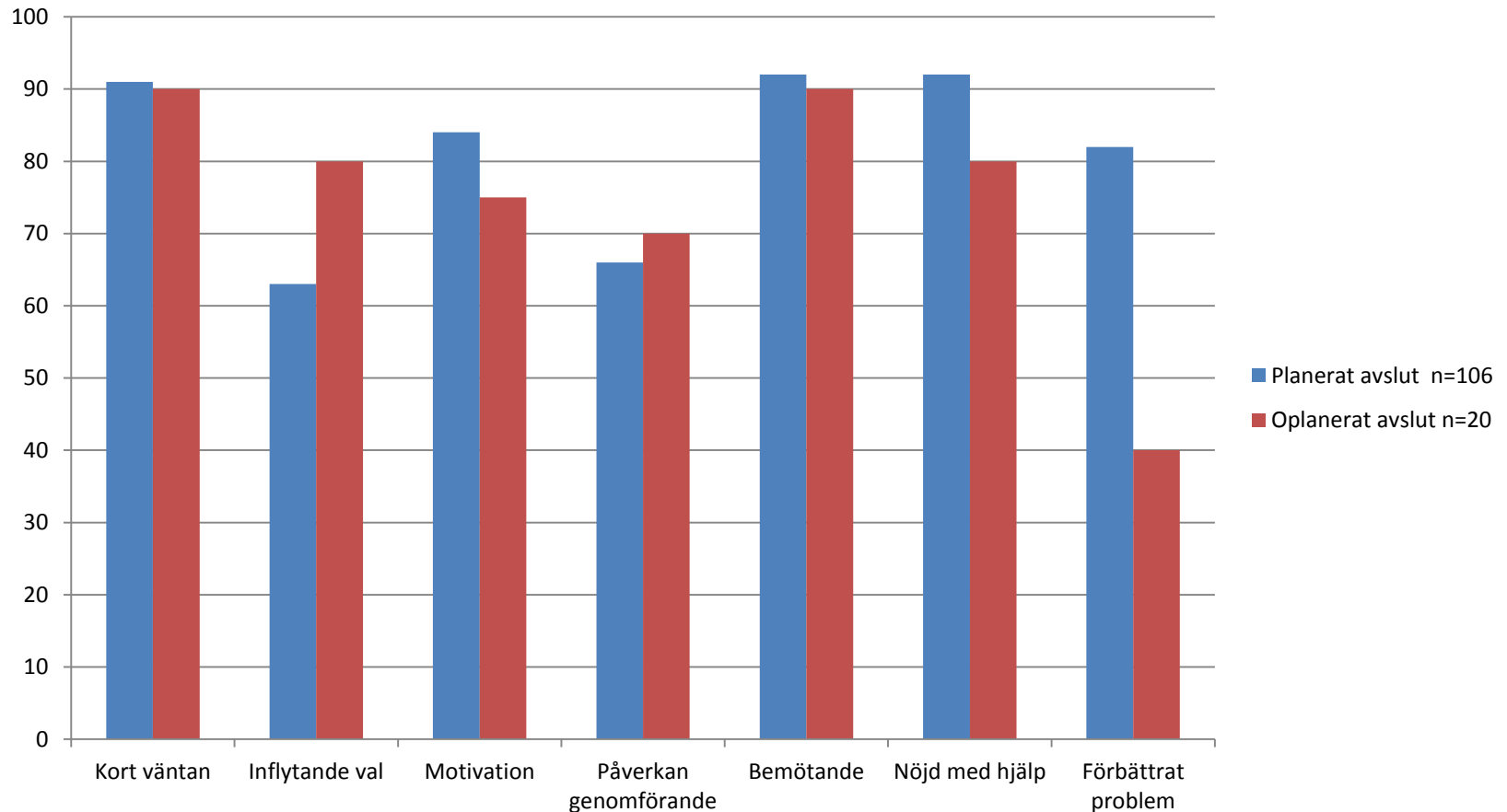
Planerat och oplanerat avslut

- 70% av alla avslutade åtgärder (ca 450) har planerat avslut.
- Åtgärder med oplanerat avslut varar i genomsnitt ca 40 dagar.

BRUKARSKATTNINGAR

Planerat och oplanerat avslut

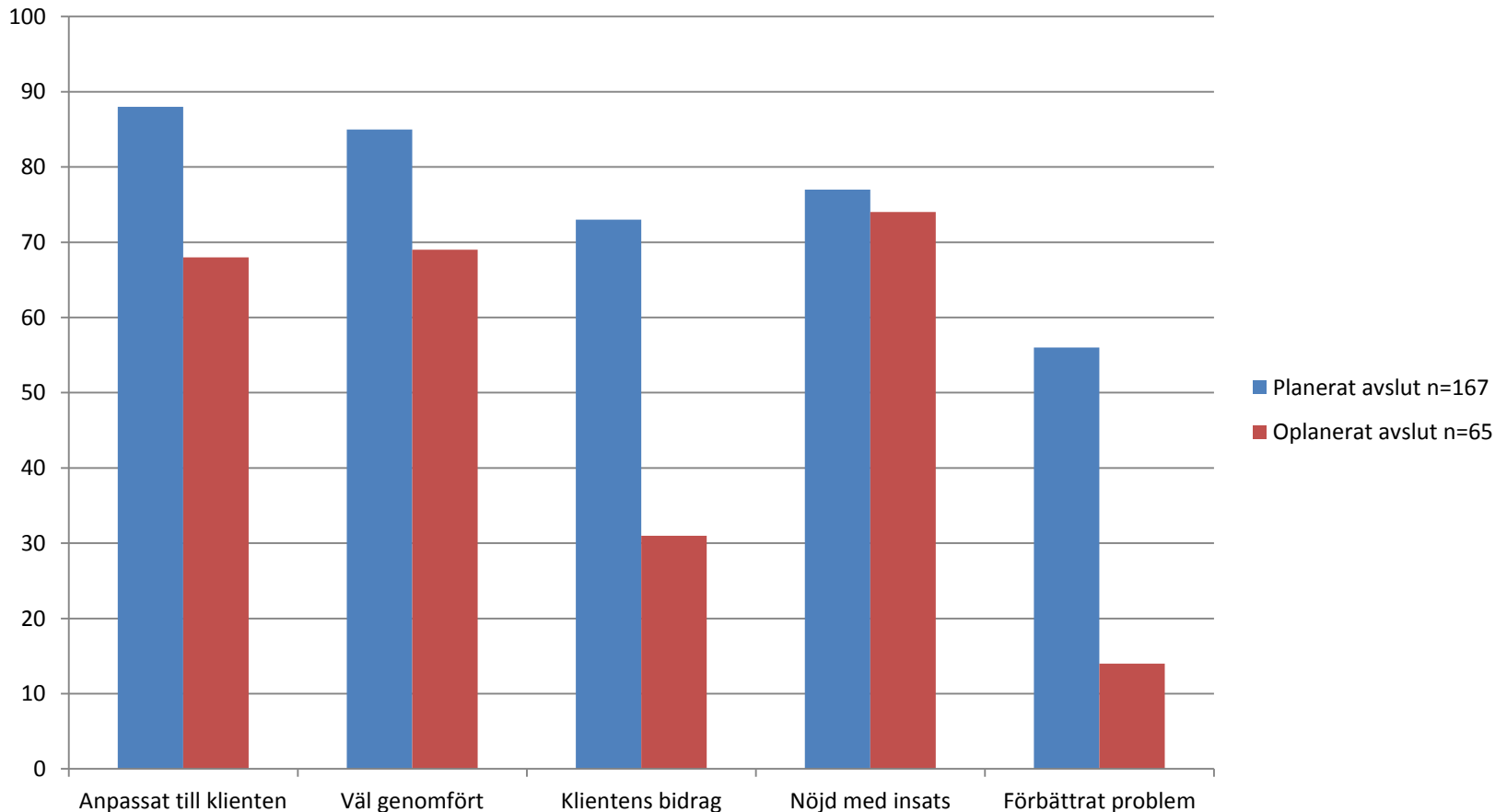
Andel höga/mycket höga

HANDLÄGGARSKATTNINGAR

Planerat och oplanerat avslut

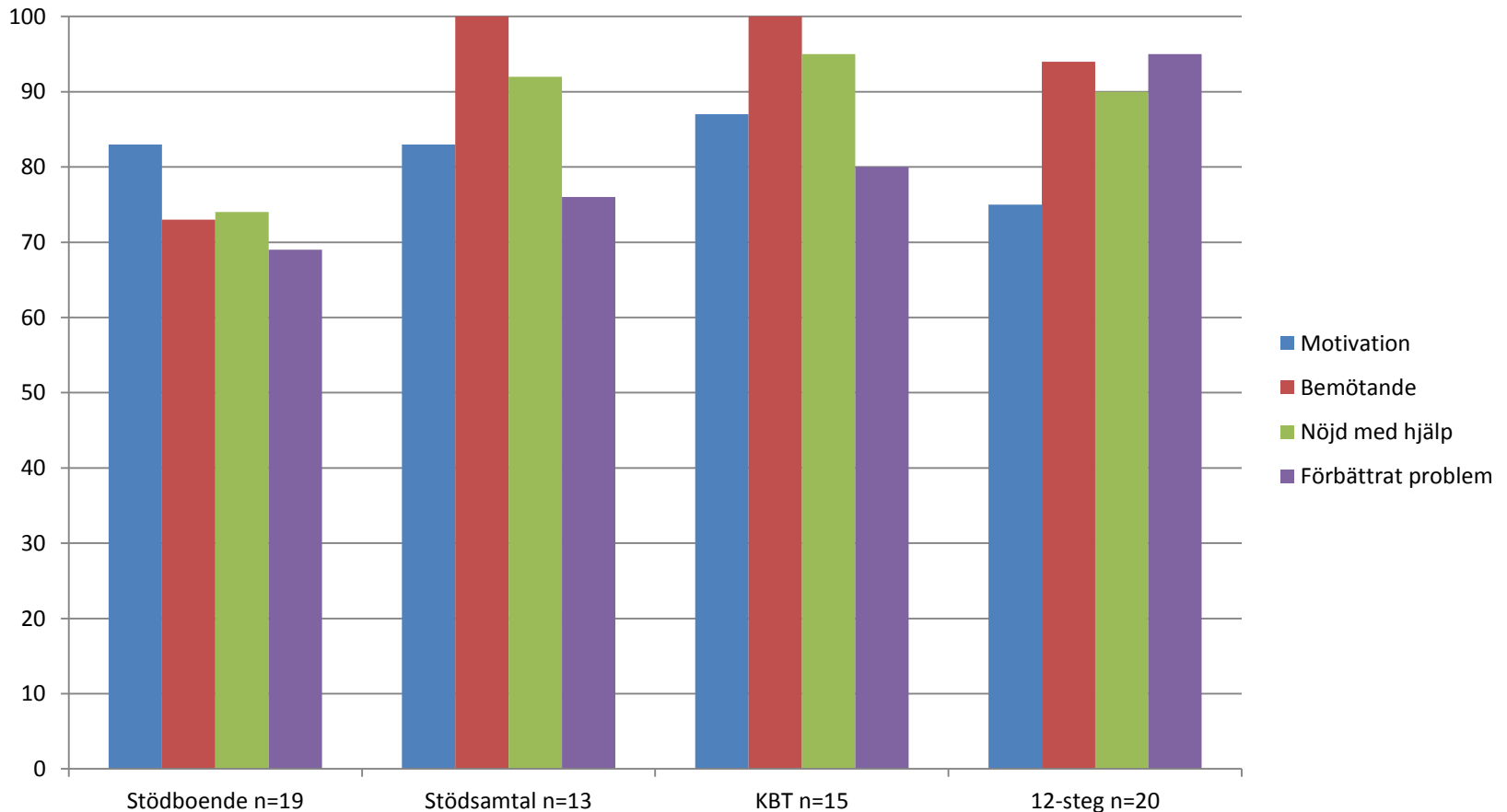
Andel höga/mycket höga

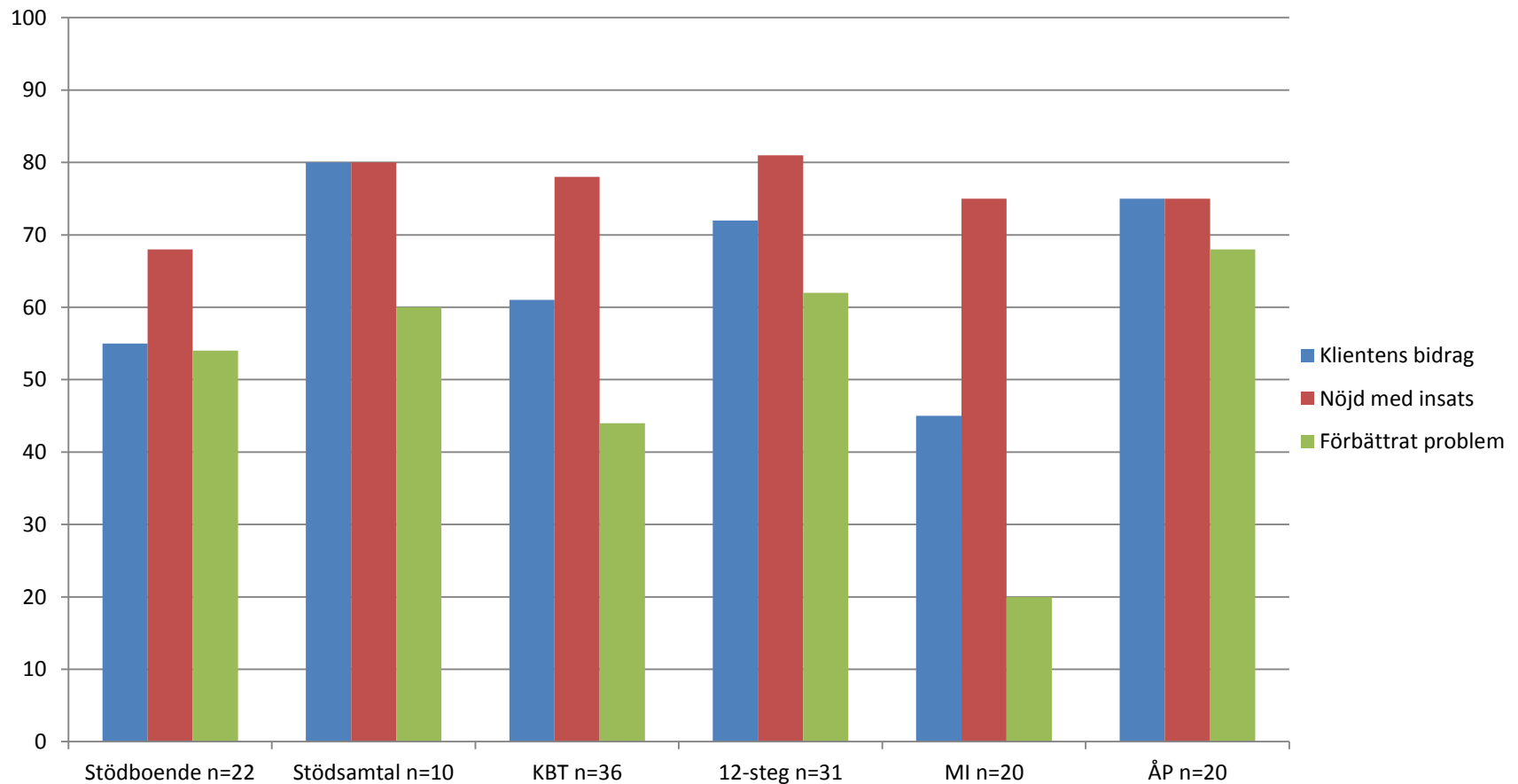
Brukarskattningar av stödboende, stödsamtal, KBT och 12-steg

Andel höga/mycket höga

Handläggarskattningar av stödboende, stödsamtal, KBT, 12-steg, MI och ÅP

Andel höga/mycket höga

Effekter kan inte mätas med kvalitetsskattningar.
Hur kommer vi fram till en bestämning av effekten av
olika åtgärder?

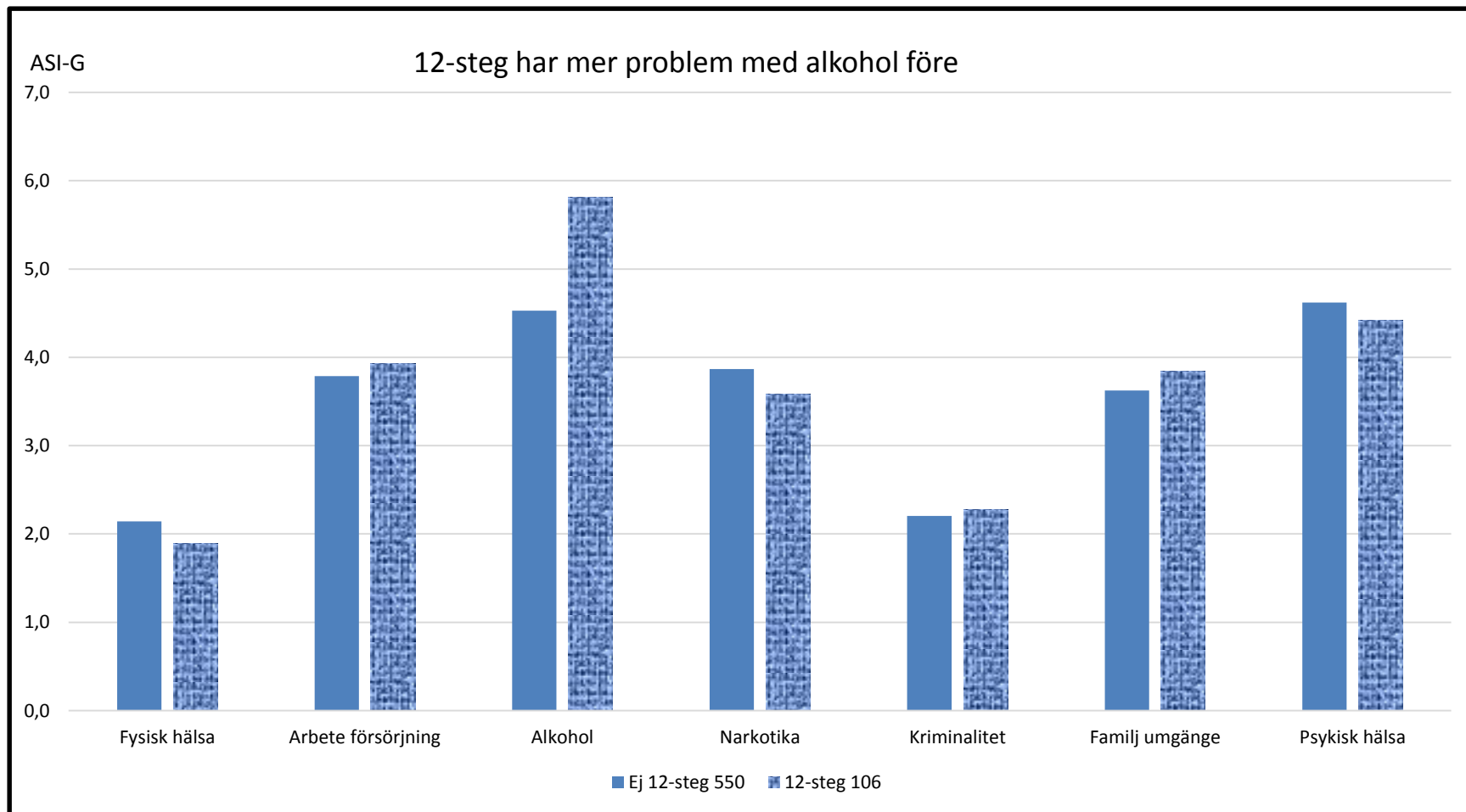
- *Steg 1*: Undersök vilka skillnader i problembild, ASI-G, som finns för de som får (Å-grupp) och de som inte får (J-grupp) en åtgärd.
- *Steg 2*: Undersök om det finns några skillnader mellan Å- och J-grupperna m.a.p. hur problemen förändras (G-U).
- *Steg 3*: Undersök om förändringen av problemen är större i Å än i J (dvs. beräkna $\text{Å}(G-U) - \text{J}(G-U)$).

ASI för klienter i Ubåt

Av de 417 klienter som har åtminstone en åtgärd registrerad i Ubåt har 281 klienter en grundintervju med ASI och 108 klienter har både ASI-G och ASI-U med ca 1 års mellanrum.

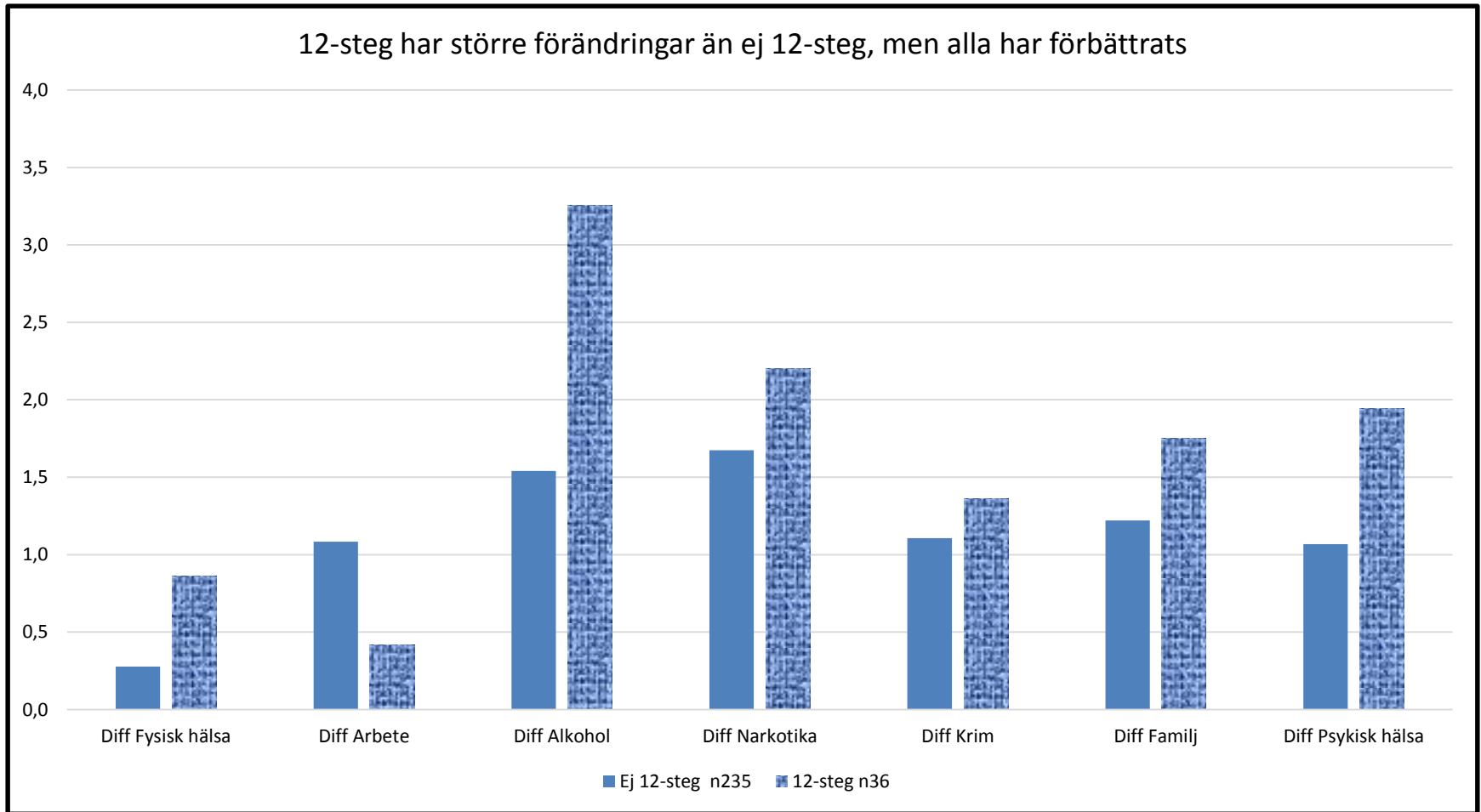
Effekten av 12-steps behandling tas som exempel på effektanalys

Steg1: 12-steg före ASI-G: Vilka får 12-steg?

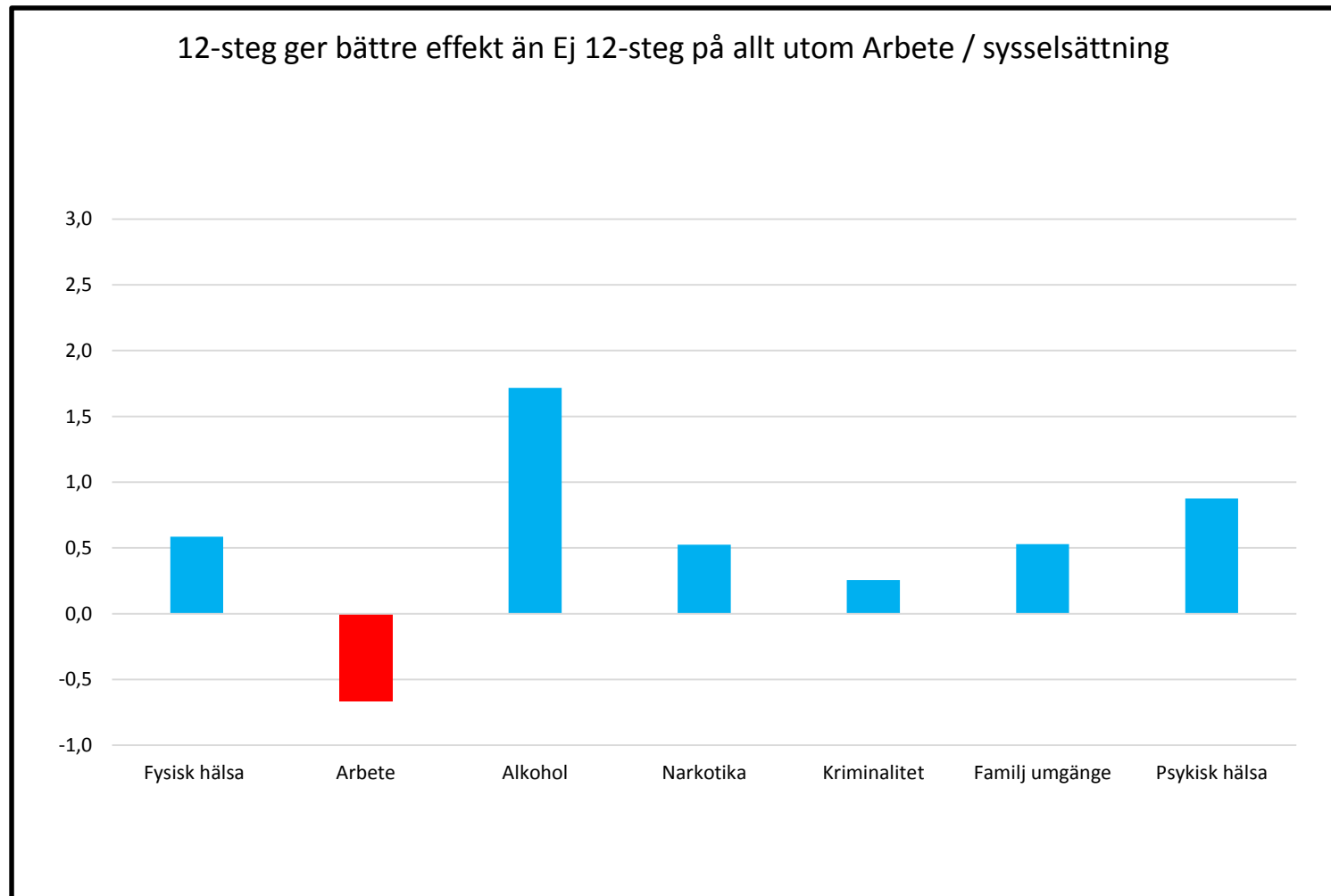

Steg 2: Förändring mellan ASI-G och ASI-U

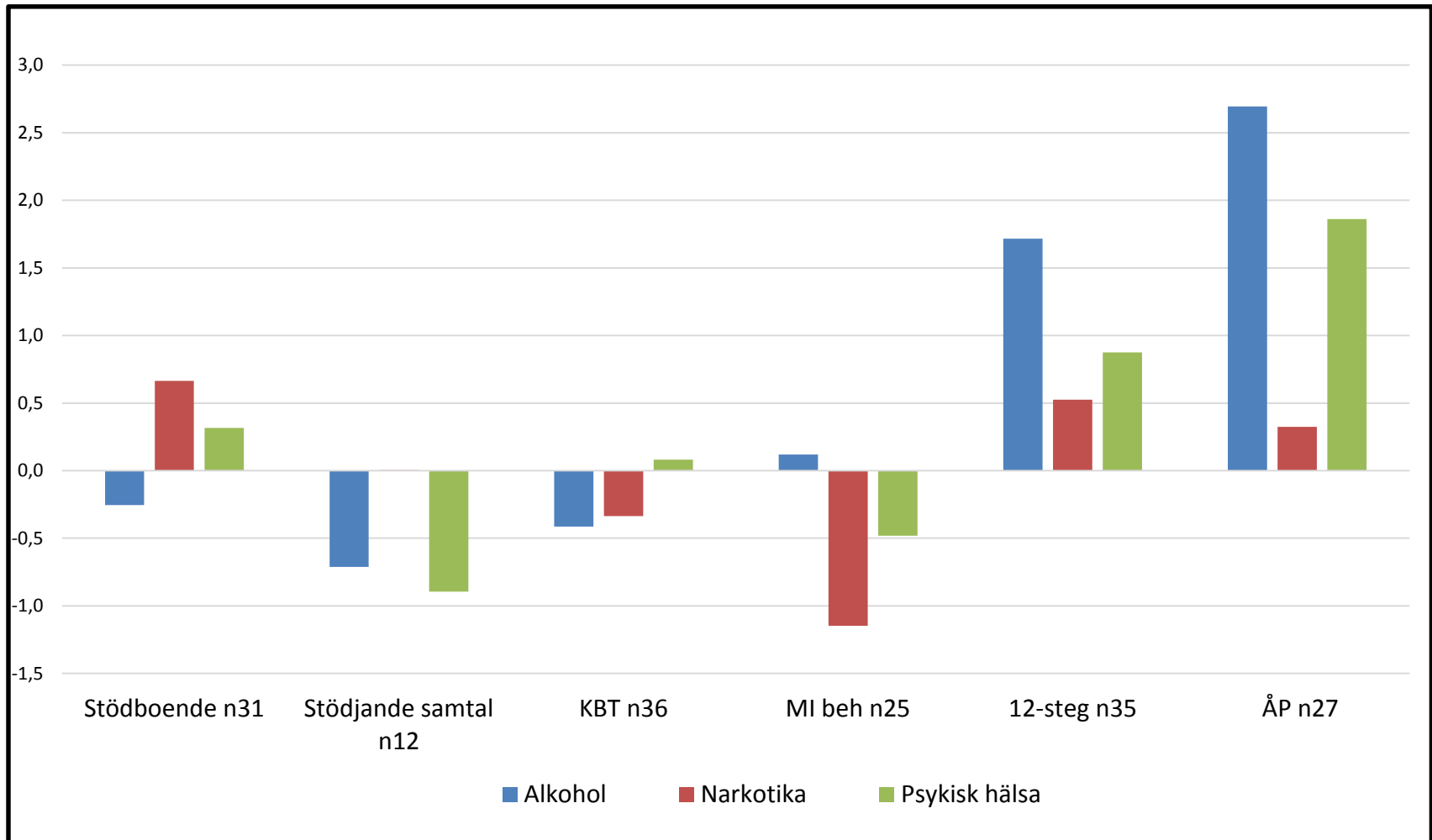
klienter som fått 12-steg jämfört med de som inte fått 12-steg

Steg 3: Relativa effekter av 12-steg: förändring för klienter som fått 12-steg jämfört med klienter som fått andra åtgärder

Relativa effekter av olika åtgärder på alkohol, narkotika och psykisk hälsa

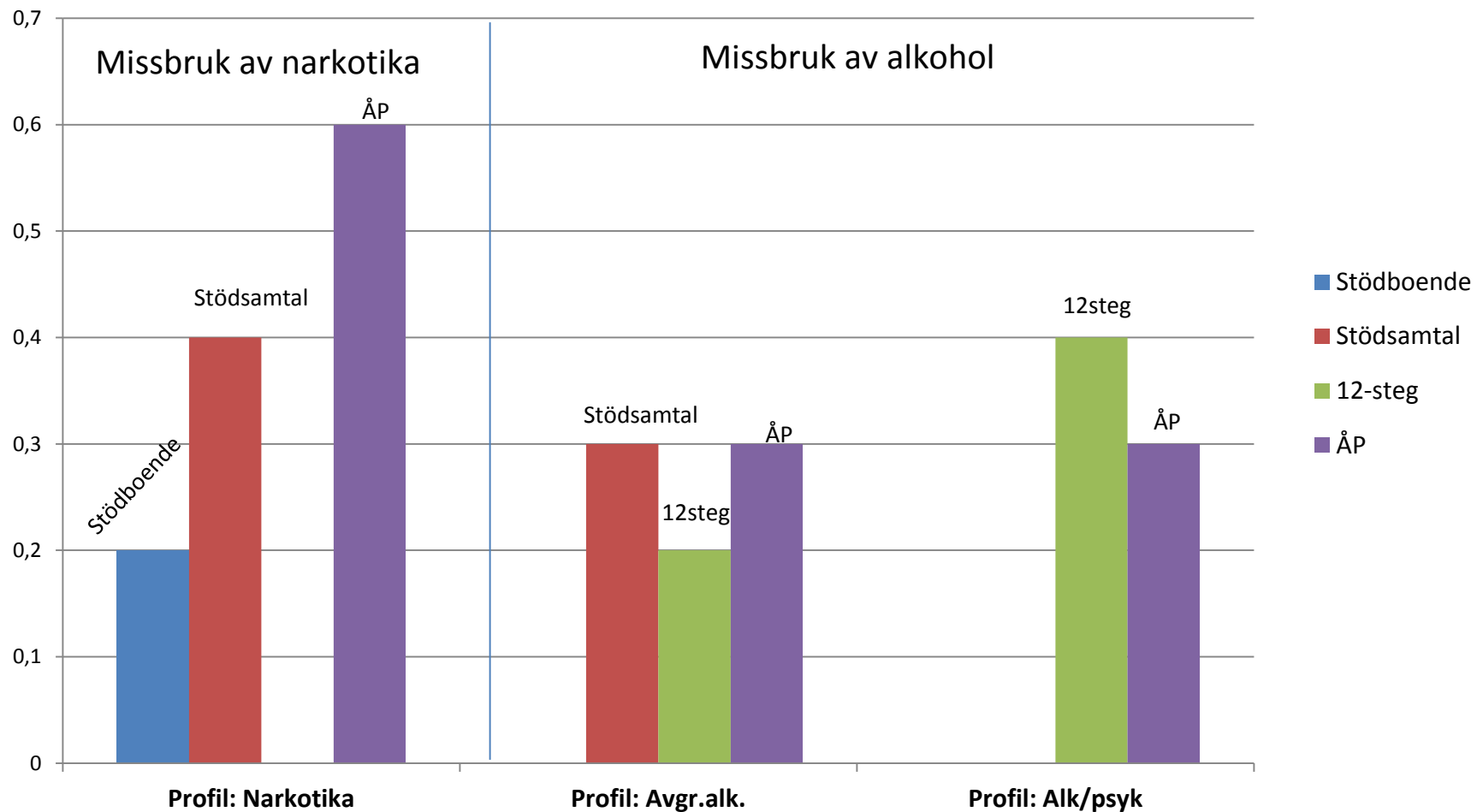

Vilka åtgärder ser ut att vara relaterat till positiva resultat på missbruket?

- Klienterna har delats in i två extremgrupper:
  1. Klienter med ett positivt utfall: minst 2 skalsteg på diff. ASI (G-U).
  2. Klienter med ett negativt utfall: mer problem eller oförändrade med diff. ASI (G-U).
- Grupperna jämförs inom varje profil för sig.
- Åtgärder som testades:: stödboende, stödsamtal, KBT, MI, 12steg, ÅP.
- I alla profiler har kvinnor och äldre mer positivt resultat än män och yngre.

Åtgärder som ger positivt utfall på dominerande missbruk i de tre profilerna

Åtgärder som ger positivt utfall på dominerande missbruk i de tre profilerna

